

dr. Victor Strîmbeanu, MSc

un război ciudat

Afganistan

— file de jurnal —

Cuprins

Prefață	5
Cuvânt-înainte	9
Introducere	11
Afganistan	13
Detășamentul KLN	19

PARTEA I

Înainte de prima zi / Marți 15 martie 2011: Plecarea	25
Ziua 1 / Miercuri 16 martie 2011	28
Ziua 2 / Joi 17 martie 2011	31
Ziua 3 / Vineri 18 martie 2011	33
Ziua 4 / Sâmbătă 19 martie 2011	34
Ziua 5 / Duminică 20 martie 2011	36
Ziua 6 / Luni 21 martie 2011: Intelligence & counter-intelligence ...	38
Ziua 7 / Marți 22 martie 2011	39
Ziua 8 / Miercuri 23 martie 2011	41
Ziua 9 / „Miercuri“ 24 martie 2011	42
Ziua 10 / „Miercuri“ 25 martie 2011	44
Ziua 11 / „Miercuri“ 26 martie 2011: Close Protection Team	46
Ziua 12 / „Miercuri“ 27 martie 2011	50
Ziua 13 / Luni 28 martie 2011	51
Ziua 14 / Marți 29 martie 2011	53
Ziua 15 / Miercuri 30 martie 2011	58
Ziua 16 / Joi 31 martie 2011	59
Ziua 17 / Vineri 1 aprilie 2011	60
Ziua 18 / Sâmbătă 2 aprilie 2011: Aniversarea zilei de naștere în Afganistan	63

Ziua 19 / Duminică 3 aprilie 2011	65
Ziua 20 / Luni 4 aprilie 2011	66
Ziua 21 / Marți 5 aprilie 2011: Moțco Filaret	67
Ziua 22 / Miercuri, 6 aprilie 2011	72
Ziua 23 / Joi 7 aprilie 2011	73
Tunelul (1)	74
Ziua 24 / Vineri 8 aprilie 2011	80
Ziua 25 / Sâmbătă 9 aprilie 2011	80
Ziua 26 / Duminică 10 aprilie 2011	83
Ziua 27 / Luni 11 aprilie 2011	84
Ziua 28 / Marți 12 aprilie 2011	85
Ziua 29 / Miercuri 13 aprilie 2011	86
Ziua 30 / Joi 14 aprilie 2011: Ciudățeni	86
Ziua 31 / Vineri 15 aprilie 2011: „ Black Hawk “ <i>recce flight</i>	89
Ziua 32 / Sâmbătă 16 aprilie 2011	92
Ziua 39 / Sâmbătă 23 aprilie 2011	93
Ziua 42 / Marți 26 aprilie 2011	94
Ziua 43 / Miercuri 27 aprilie 2011: Ziua cea mai neagră	103
Bombă în sala de mese	109
Atacul cu rachete	114
Ziua 47 / Duminică 1 mai 2011	118
Ziua 67 / Sâmbătă 21 mai 2011	119
Ziua 81 / Sâmbătă 4 iunie 2011	125
Ziua 101 / Vineri 24 iunie 2011	129
Zi fără nume, zi fără număr: Noaptea albe ale Afganistanului	129
Zi fără nume, zi fără număr: Zile fierbinți, zile însângerate	130
Zi fără nume, zi fără număr: „ Afaceri interne “	131
Zi fără nume, zi fără număr: „ Dacă-mi percheziționați corporal soldații, e ca și cum m-ați percheziționa pe mine! “	134
Zi fără nume, zi fără număr: Misiune în Zona de Apărare Terestră, împreună cu patrula bulgară	137
Zi fără nume, zi fără număr: Atac SVBIED	141
Zi fără nume, zi fără număr: Mi-e dor	144
Noapte fără nume, noapte fără număr: Noapte albă/Noapte neagră	144
Zi fără nume, zi fără număr: Green-on-Blue	144
Zi fără nume, zi fără număr (parcă marți, 12 iulie 2011?): Un pic de istorie	145

Zi fără nume, zi fără număr	147
Zi fără nume, zi fără număr	147
Ziua 127 / Miercuri 20 iulie 2011: Monumentul Românesc	147
Ziua 140 / Marți 2 august 2011: Batalioanele „Călugăreni“ și „Rovine“	150
Ziua 143 / Vineri 5 august 2011: Despre leader-i și leadership ...	156
Ziua 144 / Sâmbătă 6 august 2011	159
Ziua 151 / Sâmbătă 13 august 2011: Nasri	161
Ziua 157 / Vineri 19 august 2011: Jeshen — „Ziua Independenței“	164
Zi fără număr: Cine nu vrea pace în Afganistan?	165
Zi fără nume, zi fără număr: Cine sunt sinucigașii?	167
Ziua 167 / Luni 29 august 2011: Eid al-Fitr	170
Ziua 168 / Marți 30 august 2011: Laylat al-Qadr („Noaptea Puterii“)	172
Zi fără nume, zi fără număr: Fatih Murahid	175
Zi fără nume, zi fără număr: Aryana Garden	177
Ziua 180 și ceva, miercuri, sau joi, sau vineri	181

PARTEA A DOUA

Ziua 190 / Miercuri 21 septembrie 2011	183
Ziua 199 / Vineri 30 septembrie 2011: Acum, tac singur!	184
Zi fără număr, zi fără nume: De ce nu va fi pace în Afganistan? ...	189
Zi fără număr, zi fără nume: Comandanții trebuie să găsească echilibrul	191
Zi fără număr, zi fără nume: Cine sunt teroriștii?	192
Zi fără număr, zi fără nume: Tunelul (2)	195
Zi fără număr, zi fără nume: Anacronice reminiscențe de normalitate, sau Procesul pisicii	201
Zi fără număr, zi fără nume: Vine Președintele Germaniei	207
Zi fără număr, zi fără nume: Afganistanul se aliază cu Pakistanul împotriva Americii?	209
Zi fără număr, zi fără nume: „Amazoana“	211
Epilog la „Amazoana“	214
Ziua 228 / Sâmbătă 29 octombrie 2011: Atac SVBIED în Kabul ...	214

Zi fără număr, zi fără nume: <i>Just another day in Afghanistan</i> (1)...	215
Zi fără număr, zi fără nume: Am dat drumul la câini!	219
Ziua 236 / Duminică 6 noiembrie 2011: <i>Hajj</i> (Pelerinajul), <i>Eid al-Adha</i> („Sărbătoarea Sacrificiului“)	222
Zi fără număr, zi fără nume: Bestii nu sunt numai în Afganistan ...	223
Ziua 243 / Duminică 13 noiembrie 2011: <i>Just another day in Afghanistan</i> (2)	224
Ziua 249 / Sâmbătă 19 noiembrie 2011: <i>Loya Jirga</i>	225
Ziua 256 / Sâmbătă 26 nov. 2011: Victime colaterale (1)	229
Ziua 257 / Duminică 27 nov. 2011: Victime colaterale (2)	233
Ziua 258 / Luni 28 noiembrie 2011: Victime colaterale (3)	234
Zi fără număr, zi fără nume: Zăngănit de arme în Orientul Mijlociu, sau Punte între capetele de pod Irak și Afganistan? ...	235
Ziua 264 / Duminică 4 decembrie 2011: Reflexe de normalitate: România, campioană la fotbal la Kabul	238
Ziua 265 / Luni 5 decembrie 2011: Victime colaterale (4)	240
Ziua 266 / Marți 6 decembrie 2011: ASHURA. Carnaj în numele Coranului?	242
Zi fără număr, zi fără nume: Rechinii (1)	244
Zi fără număr, zi fără nume: Rechinii (2)	249
Zi fără număr, zi fără nume: Rechinii (3)	252
Zi fără număr, zi fără nume: Rechinii (4)	254
Zi fără număr, zi fără nume: Ninge în Afganistan	258
Ziua 285 / Duminică 25 dec. 2011: Crăciun în Afganistan	259
Ziua 291 / Sâmbătă 31 dec. 2011: Anul Nou în Afganistan	263
Zi fără număr, zi fără nume: Scrisoare din Afganistan	266
Zi fără număr, zi fără nume: <i>Just another day in Afghanistan</i> (3) ...	271
Zi fără număr, zi fără nume: „ Regina din Saba “	274
Zi fără număr, zi fără nume: „ A Treia Privire “, sau De ce proliferază insurgența în Afganistan?	276
Zi fără număr, zi fără nume: Rechinii (5) Generatoarele	282
Zi fără număr, zi fără nume: Rechinii (6) OP Veliko	289
Zi fără număr, zi fără nume: Decât femeie în Afganistan, mai bine pet în America	295
Ziua 347 / Sâmbătă 25 februarie 2012: Cruciadă sau război antiterorism?	300
Cui i-e frică de Coran?	305

Ziua 355 / Duminică 4 martie 2012: Remember 4 martie 1977 ...	308
Ziua 356 / Luni 5 martie 2012: Green-on-Blue	311
Ziua 362 / Duminică 11 martie 2012: Blue-on-Green? Nici măcar. Blue-on-Civilians! O lume nebună	314
Ziua 364 / Marți 13 martie 2012: Cui i-e frică de adevăr?	316
Ziua 366 / Joi 15 martie 2012: Just another day in Afghanistan (4). Când plâng soldații, se cutremură cerul și pământul ...	317
Ziua 371 / Marți 20 martie 2012: Nawruz, din nou!	320
Ziua 374 / Vineri 23 martie 2012: Cine conduce Afganistanul? ...	322
Ziua 376 / Duminică 25 martie 2012: Vremea tuturor lucrurilor ...	324
Ziua 383 / Duminică 1 aprilie 2012: Veni, vidi, vici	327

Afganistan

Este o țară central-asiatică cu o suprafață de aproximativ două ori mai mare decât România. Dimensiunile, pe diagonalele NE-SV și NV-SE, sunt de circa 1.200 km pe 600 km. Se învecinează la vest cu Iranul, la sud și est cu Pakistanul, cu acest stat având și cea mai lungă frontieră (peste 2.500 km), la nord cu Tadjikistanul și Uzbekistanul, iar la nord-vest cu Turkmenistanul. Afganistanul are o provincie, Peshawar, în estul extrem, îngustă de 15-25 km, dar lungă de aproximativ 300 km și care se învecinează în extremitatea de est cu China pe o lungime de 70 km. Relieful e preponderent muntos, dominat de lanțuri de munți înalți de 4-5.000 metri, complet lipsiți de vegetație, cu excepția unor văi înguste în care, în anumite perioade ale anului, se dezvoltă sporadic ceva vegetație. Partea de sud-vest este mai puțin înaltă și mai propice agriculturii. Clima este continentală extremă, cu temperaturi evoluând de la +50°C vara, la câmpie, la -40°C iarna, în munți. Aspectul general e deșertic, arid, dezolant, selenar pe alocuri. Furtuni de praf se produc frecvent, uneori neașteptat, reducând vizibilitatea până la zero. Praful gălbui se menține în aer până la înălțimi de două-trei mii de metri, ceea ce dă cerului afgan, văzut de pe pământ, o culoare fadă, galben-murdar.

Infrastructura economică este aproape inexistentă. Datorită reliefului extrem de accidentat, liniile de comunicații în accepțiunea occidentală — șosele, căi ferate — aproape că nu există, cu mici excepții în zonele aglomerărilor urbane și a unei șosele cu pretenții de autostradă, ce înconjoară țara ca o centură interioară, construită în bună parte de forțele internaționale. Aceasta, de altfel, este artera economică principală, supravegheată și patrulată de aliați, atacați frecvent de insurgenți prin amplasarea dispozitivelor

explozive improvizate. Puterea economică e precară și se bazează aproape exclusiv pe o agricultură mai degrabă rudimentară decât modernă, pe asociații manufacturiere și comercializarea obiectelor artizanale. Resursele subsolului sunt exploatate în mică măsură de Afganistan.

Habitatul afgan, chiar și în orașele mari, e mai degrabă rustic. În capitală, sunt puține blocuri de câteva etaje, mici și neîngrijite, majoritatea construite în timpul ocupației sovietice. Piatra necesară construcțiilor se găsește din abundență, însă majoritatea afganilor, din sărăcie și prin tradiție, își construiesc case simple și ieftine, din chirpici, fără acoperiș în sensul normal al acoperișului în două sau mai multe ape. Doar un tavan plat, fără protecție împotriva ploilor și apei, pentru că precipitațiile nu sunt suficient de consistente pentru a trece prin acoperișul plat, de lut, al caselor afgane. Canalizarea nu prea există. Apa este puțină și de multe ori toxică.

Oamenii sunt în număr de peste 33 de milioane, conform ultimului recensământ. Preponderent pashtuni (42%), urmați de tadjici (27%), hazari (9%), uzbeki (9%) și de alte naționalități central-asiatice (turkmeni, belucistani, aimaci ș.a) în procente mai mici. Aceștia formează un amestec eterogen de vorbitori ai mai multor limbi și dialecte, dintre care se disting, în principal, *pashto* (vorbită de pashtuni) și *dari*, vechea limbă persană (vorbită de tadjici și de o parte din pashtuni), acestea două, de altfel, fiind și limbile oficiale ale statului afgan. Hazarii vorbesc o variantă de dari, cu influențe mongole. Ca atare, procentele de vorbitori de dari sau pashto nu coincid cu proporțiile etniilor respective în ansamblul poporului afgan. Oamenii sunt săraci, umili, foarte credincioși și generoși în ospitalitatea lor de oameni năpăstuiți de soartă, față de străinii care le calcă pragul în pace și prietenie. Ca orice popor umilit de istorie, de puternicii lumii, afganii nu cer mult. Doar un dram de recunoștință și demnitate. Dacă nu se poate spune că sunt foarte harnici și sănguerioși, în schimb au un adevărat cult pentru arme. Un bărbat adevărat, în cultura afgană, trebuie să fie un luptător. Unui băiat afgan, la vârsta de numai doisprezece ani, i se pune în brațe un AKM (pistol-mitralieră Kalașnikov) și e declarat bărbat. Un asemenea „bărbat“ va lupta cu osârdie ca să-și demonstreze

bărbăția, împotriva oricui îi este indicat de către tatăl său, dacă are tată, sau de către liderul său spiritual (*mullah*, preot afgan). De asemenea, afganii au un adevărat cult pentru familie. Familiile afgane sunt extrem de numeroase, în primul rând pentru că religia islamică interzice avortul și orice formă de *planning* familial și, în al doilea rând, pentru că membrii familiei rămân împreună și se sprijină reciproc, indiferent de dificultățile prin care trec. Probabil consecința a vieții extrem de dure, în fapt, de cele mai multe ori o luptă pentru supraviețuire. Speranța de viață în Afganistan, date fiind condițiile aspre de viață, mediul ostil, natural și social, războaiele interminabile, este de 44 de ani. În momentul dispariției, de regulă premature, a tatălui, următorul membru al familiei, frate sau copil, în ordinea vârstei, preia responsabilitățile de cap de familie. Femeia, în Afganistan, are un statut special. Ea simbolizează onoarea, însă este complet aservită bărbatului, lipsită de drepturile elementare, condamnată de precepte religioase habotnice și retrograde, la ignoranță, întuneric și nu rareori ucisă cu pietre în piața publică, pentru niște reale sau închipuite încălcări ale legii islamice (*Sharia*).

Religia. Afganii sunt musulmani, habotnici, divizați în cele două curente principale ale islamului, *suniți* (80%) și *șiiți* (19%), diferența dintre acestea fiind dată de modul în care se raportează la succesul profetului Mahomed. Profetul a venit pe lume cam la 620 de ani după Cristos, ceea ce explică anul 1392 al calendarului oficial afgan, corespunzător anului 2012 creștin. Nu de puține ori, confruntarea dintre cele două ramuri ia formă violentă, mai ales atunci când oamenii sunt influențați politic de extremiștii musulmani, prezenți în ambele curente. Islamul are cinci principii fundamentale (*Shahada* – Credința; *Salat* – Rugăciunea; *Zakat* – Caritatea; *Sawn* – Postul; și *Hajj* – Pelerinajul) și câteva sărbători majore (*Lailat-al-Quadr* – Noaptea Puterii; *Eid-al-Adha* – Sărbătoarea Sacrificiului; *Eid-al-Fitr* – Sărbătoarea Încheierii Postului/*Ramadan*-ului). Coranul este o versiune simplificată a Bibliei, îndemnând la respectarea aceluiași valori umane. Toți eroii biblici sunt prezenți și recunoscuți în Coran, inclusiv evreii Vechiului Testament. *Jihad*-ul, așa-numitul Război Sfânt, nu are nici o justificare

coranică, nefiind decât o interpretare extremistă a fundamenta-liștilor islamici. Războiul Sfânt, în accepțiunea coranică, are două conotații. Prima, Războiul Sfânt Mare, purtat de fiecare credincios musulman împotriva propriilor slăbiciuni și tentații. A doua, Războiul Sfânt Mic, este cel purtat împotriva infidelilor, necredincioșilor, dar nu în forma promovată de extremiști.

Politic, Afganistanul este o republică aflată sub conducerea unui Parlament și a unui președinte. Democrația afgană, însă, este una originală, în care atribuțiile Parlamentului se intersectează cu directivele emise de *Ulema* (Consiliul Religios Suprem), Constituția cu *Sharia* (Legea Islamică): legile votate de Parlament sunt ratificate/sanctionate de *Loya Jirga* (Adunarea Supremă a Poporului Afgan, reprezentat de șefii de triburi). La nivel local, șefii religioși, *mullah*-ii, au mai multă influență decât cei laici — *maleks* — aleși de populație. Sesiuni locale ale adunării Jirga (*Wolesi Jirga*), validează decizii și reguli cu efect local.

Militar, Afganistanul întrunește în jur de o jumătate de milion de oameni în uniformă, incluzând aici Armata Națională Afgană, Poliția, Trupele de Frontieră, Serviciile de Securitate. Sistemul național de securitate, însă, depinde vital de susținerea financiară a Occidentului, statul afgan nefiind în măsură să-și autofinanțeze securitatea națională nici în momentul de față, nici în viitorul imediat. Acordul cu Alianța Nord-Atlantică ia în calcul finanțarea Sistemului Național de Securitate afgan cu peste patru miliarde de dolari anual, în următorii zece ani după retragerea planificată pentru sfârșitul anului 2014.

Inamicul nostru numărul unu este reprezentat de insurgenți. Mai multe grupări, fiecare cu specificul său. În mass-media, sunt cunoscuți sub denumirea de *talibani*. Adică studenți în religie. În războiul anti-sovietic, se numeau *mujahedini*, adică luptători pentru libertate. Cele mai periculoase grupări insurgente din Afganistan sunt *talibanii*, *Hezbollah-Gulbudin* și *Haqqani*. Nouă, Detașamentul KLN, cele mai mari dificultăți ni le-au creat cei din gruparea Haqqani, pentru că luptă în mod neconvențional, cu sinucigași. Talibanii luptă clasic, într-un conflict asimetric, dar în mod convențional, cu arme ușoare, rachete, aruncătoare de grenade, în

atacuri simple sau complexe, dar clasice, cu ofensivă, retragere, apărare. Haqqani-i luptă perfid, cu sinucigași, inclusiv copii, indivizi izolați sau în grup, pedestri sau conducând mașini încărcate cu trotil, ceea ce le mărește exponențial efectul la obiectiv. Am fost instruiți să-i recunoaștem și să-i neutralizăm înainte să se autodetoneze, însă ei s-au adaptat permanent, ajungând să pătrundă în bazele aliate îmbrăcați în uniforme ale forțelor guvernamentale afgane sau chiar de-ale noastre, cu acte de identitate aparent „autentice” sau prin forțarea sistemelor de protecție fizică, prin tunele săpate cu răbdare pe sub gardurile, zidurile și șanțurile noastre de protecție. Dacă în sudul țării acționau preponderent talibanii, în Kabul, capitala Afganistanului, dată fiind atractivitatea, densitatea forțelor și a obiectivelor aliate și, nu în ultimul rând, impactul în mass-media, toate cele trei grupări insurgente sunt prezente și cât se poate de active. Ca și cum aceste amenințări nu erau suficiente, în ultima parte, a luat amploare fenomenul *Green-on-Blue*, adică atacul afganilor în uniformă, oficiali, cei care se instruiseră alături de noi, împotriva noastră, când ne așteptam mai puțin. În baza noastră, acest fenomen a condus la moartea a nouă camarazi.

Istoria afgană este una mai mult a războiului decât a păcii. Când nu s-au bătut cu străinii, afganii s-au bătut între ei. În războaiele lor cu străinii, afganii s-au bazat consistent pe teritoriul lor inaccesibil, greu de străbătut, pe mediul realmente ostil, care, pentru agresori, s-au dovedit în cele mai multe cazuri impedimente insurmontabile, catastrofale. Este recunoscut, de altfel, că pe termen lung Afganistanul nu a fost niciodată — de nimeni — cucerit! Fie că e vorba de căderea Kabulului în fața ofensivei arabe (siriene) în secolul VII sau în fața perșilor (a iranianilor) în secolul VIII, a turcilor (în secolul X), a lui Tamerlan (Timur Lenk) în secolul XV, nu se poate spune că Afganistanul a fost cu adevărat cucerit. Babur, descendentul lui Tamerlan, a dezvoltat puterea Afganistanului mult către est, iar nepoții acestuia, la rândul lor, au creat Imperiul Mogul în India. În istoria modernă, afganii au fost un tampon între Imperiul Britanic și cel Țarist, reușind să se protejeze împotriva ambelor puteri și să se elibereze complet de sub dominația britanică în 1919. Țara a cunoscut o oarecare înflorire sub monarhie,

O pată de sânge pe zăpada imaculată, proaspăt așternută peste pământul chinuit al Afganistanului, ar arăta probabil ca sângele primului om nevinovat vărsat pe suprafața planetei, sângele lui Abel, pată a vinovăției universale, strigată până în străfundurile Universului, până la Dumnezeu, de oglinda imensă. Poate așa va auzi, poate așa va vedea sângele nevinovat, păcatul originar multiplicat în Afganistan, zilnic, de trei mii de ani, în milioane de exemple, oameni nevinovați, cărora presupuși semeni întru rațiune le aștern peste ochi pânda întunericii veșnic.

*

Ca orice popor umilit de istorie, afganii nu cer mult. Doar un dram de respect și recunoaștere. Exact asta le-am oferit noi, românii.

Victor STRÎMBEANU

Între o aterizare la Kabul și o decolare, un arc de timp fără sfârșit, o „miercuri” repetabilă până la sufocare, ascunde o experiență militară și sufletească aflată la limita omenescului. Autor de literatură de specialitate militară, Victor Strîmbeanu are, mai nou, tentația unui jurnal fără intenții ficționale, dar, fatalmente, jurnalul, gen literar de frontieră, se constituie și într-un „document sufletesc”.

Prof. Alecsandru ȘTIUCĂ

„Când voi fi mare, vreau să mă fac polițistă,
ca să pot să-mi apăr familia.”

Sakena

(fetița care ar fi devenit cetățean român,
dacă ar fi existat posibilitatea legală de adopție)

Î N A F A R A C O L E C Ţ I I L O R

CURTEA VECH E

Pentru a comanda online sau pentru lista completă a titlurilor publicate la Curtea Veche, vizitează www.curteaveche.ro

incepi să afli

ISBN 978-606-588-649-0

9 786065 886490